

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40546
Nom	Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en les especialitats biosanitàries
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2018 - 2019

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	54 - Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en les especialitats biosanitàries	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
BALLESTAR TARIN, MARIA LUISA	125 - Infermeria
BARREDA REINES, SOLEDAD	225 - Història de la Ciència i Documentació

RESUM

En aquest Màster Universitari en Professorat d'Educació Secundària la matèria denominada "Innovació Docent i Iniciació a la Investigació Educativa en les especialitats Biosanitàries, situada en el mòdul específic d'aquest Màster, aprofundirà en l'estudi de la qualitat en l'educació, analitzarà innovacions educatives (tenint en compte la repercussió social d'aquestes així com els factors que incideixen en elles) i dotarà a l'alumnat d'eines per a dissenyar propostes innovadores en centres de secundària.

Igualment aprofundirà en l'estudi de la investigació en educació (criteris de qualitat en la investigació, diferents dissenys d'investigació, etc.) i introduirà a l'alumnat en l'anàlisi i disseny de projectes d'investigació educativa. S'orientarà feia els aspectes relacionats amb les especialitats Biosanitàries, facilitant-los el mètode i les eines necessàries per al seu desenvolupament.

Per això, aquesta matèria serà fonamental tant per a la formació del professorat com per al seu desenvolupament professional en la seva carrera docent.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Aquest mòdul no requereix coneixements específics previs.

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous, o poc coneguts, dins contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Saber comunicar les conclusions i els coneixements i les raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Ser capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada. Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls propis de la seua responsabilitat docent.
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure'n la capacitat per aprendre per ell mateix amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.
- Analitzar críticament l'acompliment de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant **i n d i c a d o r s d e q u a l i t a t**.
- Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de les matèries de l'especialització i **p l a n t e j a r - h i a l t e r n a t i v e s i s o l u c i o n s**.

- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de les matèries de l'especialitat.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Disposar d'indicadors de qualitat i equitat per a valorar pràctiques educatives, aprenentatges, reformes, projectes educatius, i identificar possibles problemes o àmbits de millora a nivell de centre i en les matèries de les especialitats Bio-sanitàries.
- Analitzar crítica i holísticament els diferents elements que incideixen en la qualitat dels processos d'ensenyament-aprenentatge en les matèries de les especialitats Bio-sanitàries.
- Analitzar propostes d'innovació (a nivell de Centre i en la matèria de les especialitats Bio-sanitàries) detectant les seves fortaleces, potencialitats, debilitats i amenaces.
- Saber localitzar experiències innovadores en revistes educatives impreses o en Internet i induir d'elles aspectes útils per a la pràctica professional docent o orientadora en la matèria de les especialitats Bio-sanitàries.
- Saber proposar millores (a nivell de Centre i en la matèria de les especialitats Bio-sanitàries) que incideixin en l'àmbit curricular i/o en l'organitzatiu.
- Evidenciar la complexitat dels processos educatius i innovadors, la importància de la cura de les relacions en les bones pràctiques educatives i en el desenvolupament de les innovacions així com la conveniència que les unitats de canvi siguin els Centres i/o els equips docents en la matèria de les especialitats Bio-sanitàries.
- Desenvolupar el seu compromís i implicació professional per la millora educativa per a tots els aspectes relacionats amb les especialitats Bio-sanitàries.
- Fomentar els processos que duguin a l'estudi i coneixement del mètode científic en les matèries de les especialitats Bio-sanitàries.
- Desenvolupar el coneixement per a l'accés a les fonts d'informació científiques que els proporcionen els mitjans per a la investigació i la innovació en el marc de la matèria de les especialitats Bio-sanitàries.
- Anàlisi i processos de comunicació de la informació científica per al seu ús didàctic en les especialitats Bio-sanitàries.
- Disseny i desenvolupament de projectes d'investigació sobre assumptes propis de les especialitats Bio-sanitàries.
- Els elements i tècniques en la recerca de la informació científica en l'àmbit de les especialitats Bio-

sanitàries

Les fonts d'informació per a la recuperació selectiva de la informació científica en l'àmbit de les especialitats Bio-sanitàries.

- Conèixer les eines que els permetin la innovació i la investigació en la realització de l'els treballs científics, els seus elements i estructura, en el marc de la matèria de les especialitats Bio-sanitàries.
- Analitzar la informació científica, per a ser capaç de valorar i interpretar els seus continguts en el camp de la innovació i la investigació en les matèries de les especialitats Bio-sanitàries.
- Anàlisis de la producció i el consum de la informació científica en l'àmbit de les especialitats Bio-sanitàries.
- Principals fonts d'informació sobre recursos en salut i estat de salut de la població.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Unitat Temàtica 1: La innovació docent i metodologia d'investigació en educació en l'àmbit Biosanitari (Mª Luisa Ballestar Tarín, Departament d'Infermeria)

Tema 1: Panoràmica general. Canvi, reforma i innovació. La innovació educativa. Concepte. Descripció del context en què es desenrotlla. Factors de canvi. Tipologia de la innovació educativa. Factors facilitadors de la innovació.

Tema 2: Metodologia docent en innovació. Característiques del docent innovador. El paper d'alumnat. Aprenentatge cooperatiu. L'ús de les noves tecnologies.

Tema 3: L'escola inclusiva.

Tema 4: Innovació, avaluació i qualitat educativa. L'avaluació educativa. Criteris de qualitat en innovació. Disseny, ferramentes, desenrotllament i avaluació de propostes d'innovació.

Tema 5: Principals metodologies d'investigació en educació. El procés d'investigació en educació. Mètodes quantitatius i qualitatius d'investigació en Educació Biosanitària. Elaboració d'un informe d'investigació.

2. 5.2. Unitat Temàtica 2: La producció científica i fonts d'informació en les especialitats Biosanitàries. (M Soledad Barreda del Departament d'Història de la Ciència i Documentació).

Tema 1: La informació científica en l'àmbit de les especialitats Biosanitàries. Anàlisi i processos de comunicació científica. Necessitats i usos de la informació científica en les especialitats Biosanitàries. Les publicacions i altres documents científics Biosanitàris.

Tema 2: Recuperació selectiva de la informació científica. Elements i tècniques en la busca de la informació científica en l'àmbit de les especialitats Biosanitàries. Fonts d'informació científica en l'àmbit de les especialitats Biosanitàries. L'Accés Obert a la Informació científica.

Tema 3: El treball científic. Institucionalització del treball científic. Elements i tècniques del treball científic en l'àmbit de les especialitats Biosanitàries."

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula	19,00	100
Classes de teoria	19,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Treball en grup	4,00	100
Altres activitats	2,00	100
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	40,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	12,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Es distribuirà de la següent forma:

1. Activitats presencia'ls (55%):

Classes presencia'ls teòric-pràctiques: en les quals es treballaran els continguts de les assignatures, es debateran i realitzaran activitats utilitzant diferents recursos docents: classes magistrals, seminaris, classes pràctiques en aula d'informàtica, tallers, exposicions, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge cooperatiu, anàlisi de bones pràctiques, etc.

Treball en grup: la realització de treballs de grup té com finalitat promoure l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual. La defensa d'aquests treballs podrà ser individual o col·lectiva, i es podrà fer davant el grup complet en l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.

Tutories: Les tutories individuals i col·lectives haurien de servir com mig per a coordinar als/as estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per a avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent.

2. Activitats no presencia'ls (45%):

Estudi i treball autònom: Estudi, realització de tasques i treballs individuals i altres de naturalesa cooperativa, orientats a la preparació de les classes teòric-pràctiques, els treballs individuals i en grup i les proves orals i escrites que es puguin realitzar per a l'avaluació de l'adquisició dels aprenentatges individuals. El model del docent com investigador en l'aula centra l'activitat de l'estudiant en la formulació de preguntes rellevants, recerca d'informació, anàlisi, elaboració i posterior comunicació, activitats que només poden abordar-se des de l'autonomia.

AVALUACIÓ

La evaluación de la adquisición de las competencias por parte del alumnado se realizara combinando diferentes tipos de informaciones, vinculadas a las distintas actividades que los alumnos desarrollaran en el módulo.

Los procedimientos de evaluación serían:

- a) Prueba escrita con preguntas de respuesta múltiple (test) y/o de desarrollo breve, a puntuar entre 0 y 10 (50% de la calificación). Habrá que obtener un mínimo de un 3 en cada unidad didáctica para sacar la media
- b) Actividades realizadas por el alumnado (20% de la calificación), que pueden consistir en:
 - Actividades individuales.
 - Actividades de grupo.
 - Exposiciones del alumnado.
- c) Trabajo final (30% de la calificación). El trabajo final será expuesto por los/as alumnos/as y se valorarán principalmente los siguientes aspectos:
 - Exposición del trabajo
 - Contenido del trabajo
 - Descripción del contexto educativo
 - Estructura del trabajo
 - Bibliografía utilizada

El trabajo deberá integrar el aprendizaje adquirido por el alumnado en las dos unidades didácticas de la asignatura. El trabajo recibirá una calificación de 0 a 10.

La calificación final será la media de los componentes a b y c.

La puntuación definitiva se atendrá a la Normativa de calificaciones de la Universidad de Valencia, aprobada en Consejo de Gobierno de 27 de enero de 2004 (ACGUV 12/2004) y modificada en Consejo de Gobierno de 24 de junio de 2008 (ACGUV 102/2008).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Unidad Temática 1: La Innovación Docente y Metodología de Investigación en Educación en el Ambito Biosanitario (Temas 1, 2, 3 y 4)

AINSCOW, M. (2000) Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva (Index for inclusión). Desarrollando el aprendizaje y la participación en los centros educativos.
Descargable en www.pangea.org/acpeap/doc%20pdf/index.pdf

AREA, M. (2007). Algunos principios para el desarrollo de buenas prácticas pedagógicas con las TIC's en el aula. Comunicación y pedagogía: Nuevas tecnologías y recursos didácticos, 222, 42-47

BLANCO, N. (2005). Innovar más allá de las reformas: reconocer el saber de la escuela. REICE: Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación, 3, 1,372- 381.
Descargable en <http://redalyc.uaemex.mx/redalyc/src/inicio/ArtPdfRed.jsp>

CARBONELL, J. (2001). La aventura de innovar. El cambio en la escuela. Madrid: Morata.

FREIRE, P. (1994). Cartas a quien pretende enseñar. Madrid: Siglo XXI

HARGREAVES, A. et al. (2001). Aprender a cambiar La enseñanza más allá de las materias y los niveles. Barcelona: Octaedro.

RIVAS, M. (2000). Innovación educativa. Teorías, procesos y estrategias. Ed. Síntesis

VARELA, J. (2007). Las reformas educativas a debate (1982-2006).Madrid: Morata

- Unidad Temática 1. La Innovación Docente y Metodología de Investigación en Educación en el Ambito Biosanitario (Tema 5)

Referencia b1: <http://www.uv.es/lisn/BIOTICS> Pàgina web de l'assignatura

Referencia b2: <http://www.bioestadistica.uma.es/libro/> Bioestadística. Métodos y Aplicaciones (Universidad de Málaga)

Referencia b3: <http://www.ine.es> Instituto Nacional de Estadística

Referencia b4: <http://www.ive.es> Institut Valencià d'Estadística

Referencia b5: [http://correu.uv.es](mailto:correu.uv.es) Correu Electrònic

Referencia b6: <http://aulavirtual.uv.es> Aula Virtual

Referencia b7: <http://biblioteca.uv.es/> Servei de Biblioteques i Documentació. Universitat de València.

Referencia b8: http://trobes.uv.es/screens*val/help_index_val.html Ajuda per a cercar al catàleg de la biblioteca.

- Unidad Temática 2: La Producción Científica y Fuentes de Información en las Especialidades Biosanitarias.

CALDEIRO, M.A. (1993) Manual de estilo. Publicaciones biomédicas.Barcelona. Doyma Médico Clínica.

CORDÓN, J.A.; ALONSO ARÉVALO, J.; GÓMEZ DÍAZ, R.; LÓPEZ LUCAS, J. (2010) Las nuevas fuentes de información. Información y búsqueda documental en el contexto de la web 2.0. Madrid. Pirámide.

CUEVA MARTÍN, A. DELA; ALEIXANDRE BENAVENT, R.; RODRÍGUEZ I GAIRÍN (2001) Font dinformació en Ciènces de la salut. Valencia. Universidad de Valencia.

DAY, R.A. (1990) Cómo escribir y publicar trabajos científicos.Washington. OPS. Publicación Científica 526.

ECO, U. (1983) Cómo se hace una Tesis. Técnicas y procedimientos de investigación, estudio y escritura. 5ª. ed. Barcelona, Gedisa.

FERRÁN, N; PÉREZ-MONTORO, M. (2009) Búsqueda y recuperación de la información. Barcelona, UOC.

LÓPEZ PIÑERO, J.M.; TERRADA, M.L. (1993) La información científica en medicina y sus fuentes. Instituto de Estudios Documentales e Históricos Sobre la Ciencia. CSIC. Universidad de Valencia.

PÉREZ ALVAREZ-OSORIO, J.R. (1988) Introducción a la Información y Documentación Científica.Madrid, Alhambra.

SERAFINI, M.T. (1989) Cómo redactar un tema. Barcelona. Paidós Colección dirigida por Umberto Eco.

RICHART MARTINEZ, M. et al. (2001) Búsqueda bibliográfica en Enfermería y otras Ciencias de la Salud. Universidad de Alicante.

Complementàries

- Unidad Temática 1: La Innovación Docente y Metodología de Investigación en Educación en el Ambito Biosanitario. Tema 1,2,3 y 4 (A)

AINSCOW, M. Y WEST, M. (2008). Mejorar las escuelas urbanas, Liderazgo y Colaboración. Madrid: Narcea.

AINSCOW, M. (2001). Desarrollo de Escuelas Inclusivas. Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares. Madrid: Narcea.

APPLE, M. y BEANE, J. (1997). Escuelas Democráticas. Madrid. Morata.

BOLIVAR, A. (1999). Cómo mejorar los centros educativos. Madrid: Síntesis.

CARR, W. (1993). Calidad de la enseñanza e investigación-acción. Sevilla: Diada.

KEMMIS, S. (1988). Teoría crítica de la enseñanza. La investigación-acción en la formación del profesorado. Barcelona: Martínez Roca.

CORONEL, J.M. (1996). La investigación sobre el liderazgo y los procesos de cambio en los centros educativos. Huelva: Universidad de Huelva.

DIEZ, E. (1999). La estrategia del caracol: el cambio cultural en una organización. Barcelona: Oikos-Tau.

ELLIOTT, J. (1993). El cambio educativo desde la Investigación-Acción. Madrid. Morata.

FERNANDEZ ENGUITA, M. (1990). La cara oculta de la escuela. Madrid: Siglo XXI.

FULLAN, M. (2002). Los nuevos significados del cambio en la educación. Barcelona: Octaedro

FULLAN, M. (2004). Las fuerzas del cambio. La continuación. Madrid: Akal.

FULLAN, M. y HARGREAVES, A. (1996). ¿Hay algo por lo que merezca la pena luchar en la escuela? Trabajar unidos para mejorar. Sevilla: MCEP

- Unidad Temática 1: La Innovación Docente y Metodología de Investigación en Educación en el Ambito Biosanitario. Tema 1,2,3 y 4 (B)

GIMENO, J. (2000). La educación obligatoria: su sentido educativo y social. Madrid: Morata.

GIMENO, J. (1996). La transición a la educación secundaria: discontinuidades en las culturas escolares. Madrid: Morata.

GONZÁLEZ, M.T. y ESCUDERO, J.M. (1987). Innovación educativa: teorías y procesos de desarrollo.

Barcelona: Humanitas.

HARGREAVES, A.; EARL, L. y RYAN, J. (1998). Una educación para el cambio. Reinventar la educación de los adolescentes. Barcelona: Octaedro.

KEMMIS, S. Y MCTAGGART, R. (1988). Cómo planificar la investigación-acción. Barcelona: Laertes.

LAVAL, C. (2004). La escuela no es una empresa. El ataque neoliberal a la enseñanza pública. Barcelona: Paidós.

LOMAS, C. et al. (2000) Iguales y diferentes Género, diferencia sexual, lenguaje y educación. Barcelona: Paidós.

LÓPEZ CASTRO, M. et al. (2004). Totalán: un modelo cooperativo de escuela. Sevilla: Junta de Andalucía.

LÓPEZ RUIZ, J.I. (2000). Aprendizaje docente e innovación curricular: dos estudios de caso sobre el constructivismo en la escuela. Málaga: Aljibe.

LÓPEZ, A. Y ZAFRA, M. (2003). La atención a la diversidad en la ESO. La experiencia del IES. Barcelona: Octaedro.

MARTINEZ BONAFÉ, A. et al. (2002). Vivir la democracia en la escuela. Instrumentos para intervenir en el aula y en el centro. Sevilla: M.C.E.P.-Kikiriki.

MARTÍNEZ RODRÍGUEZ, J

- Unidad Temática 1: La Innovación Docente y Metodología de Investigación en Educación en el Ambito Biosanitario. Tema 1,2,3 y 4 (C)

MORIN, E. (2000). La mente bien ordenada. Barcelona: Seix Barral.

MORIN, E. (1995). Introducción al pensamiento complejo. Barcelona: Gedisa.

MURILLO, F.J. Y MUÑOZ-REPISO, M. (Coords.) (2002). La mejora de la escuela. Un cambio de mirada. Barcelona: Octaedro.

MURILLO, F.J. (2006). Una dirección escolar para el cambio: del liderazgo transformacional al liderazgo distribuido. Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación, 4, 4, 11-24. Descargable en: www.rinace.net/arts/vol4num4e/art2.pdf.

PARRILLA, A., y DANIELS, H. (1998). Creación y desarrollo de grupos de apoyo entre profesores. Bilbao: Mensajero.

PARRILLA, A. (1996). Apoyo a la escuela: un proceso de colaboración. Bilbao: Mensajero.

- RODRIGUEZ, M. (1996). El asesoramiento en la educación. Málaga: Aljibe.
- RODRÍGUEZ, M. (2003): Las metamorfosis del cambio educativo .Madrid: Akal.
- RUDDUCK, J. (1999). Innovación y cambio. El desarrollo de la participación y la comprensión Sevilla: MCEP.
- SANCHO, J.M. et al. (1998). Aprendiendo de las innovaciones en los centros. Barcelona: Octaedro.
- SARASON, S.B. (2003). El predecible fracaso de la reforma educativa. Barcelona: Octaedro.
- SILVA, T.T. (2001). Espacios de identidad. Nuevas visiones sobre el curriculum. Barcelona. Octaedro.
- Unidad Temática 1: La Innovación Docente y Metodología de Investigación en Educación en el Ambito Biosanitario. Tema 1,2,3 y 4 (D)
- SLEE, R., WEINER, G. y TOMLINSON, S. (Eds.) (2001) ¿Eficacia para quién? Crítica de los movimientos de las escuelas eficaces y de la mejora escolar. Madrid: Akal.
- THOMAS, M. y DAVIS, G. (1992). Escuelas eficaces y profesores eficientes. Madrid: La Muralla.
- VAN MANEN, M. (2003). Investigación educativa y experiencia vivida. Barcelona: Idea Books.
- Unidad Temática 1: La Innovación Docente y Metodología de Investigación en Educación en el Ambito Biosanitario. Tema 5
- Canavos, G.C. (1987). Probabilidad y Estadística. Aplicaciones y métodos. México: Mcgraw-Hill.
- Carrasco, J.L. (1995). El método estadístico en la investigación médica. Madrid:Ciencia.
- Daniel, W.W. (1997). Bioestadística: base para el análisis de las ciencias de la salud. México: Limusa.
- Icart, M.T. i altres (1996). Enfermeria Comunitaria. Epidemiologia. Barcelona: Masson
- Milton, J.S. (2001). Estadística para biología y ciencias de la salud. Madrid: Mcgraw-Hill/Interamericana de España, S.A.U.
- Sánchez, A. i altres. (2000). Enfermería Comunitaria 2: Epidemiología y Enfermería. Madrid: Mcgraw-Hill/Interamericana de España, S.A.U.
- Silva, L.C. (1993). Muestreo para la investigación en ciencias de la salud. Madrid: Díaz de Santos.
- Vinuesa, J. i altres 1993. Demografía. Análisis y proyecciones. Madrid: Síntesis S.A.
- http://www.hrc.es/bioest/M_docente.html. Apuntes de Bioestadística (Unidad de Bioestadística Clínica

del Hospital Ramón y Cajal)

<http://www.statsoft.com/textbook/stathome.html>. STATISTICS, Methods and Applications (llibre electrònic)

- Unidad Temática 2: La Producción Científica y Fuentes de Información en las Especialidades Biosanitarias. (A)

ASTI VERA, A. (1972)
Metodología de la Investigación.
Madrid, Cincel.

BUNGE, M. (1980)
Ciencia y desarrollo.
Buenos Aires, Siglo Veinte.

BUNGE, M. (1984)
La ciencia, su método y su filosofía.
Buenos Aires, Siglo Veinte.

COMITÉ INTERNACIONAL DE EDITORES DE REVISTAS MÉDICAS (1991)
Requisitos de uniformidad para manuscritos presentados a revistas biomédicas.
Med. Clin. (Barc) 47(5): 181-186.

CONTANDRIOPOULOS, A.P.; CHAMPAGNE, F.; POTVIN, L.; DENIS, J.L.; BOYLE, P. (1991)
Preparar un proyecto de investigación.
Barcelona. SG Editores.

INTERNATIONAL STEERING COMMITTEE OF MEDICAL EDITORS (1980)
Normas para los manuscritos enviados a las revistas biomédicas.
Med. Clin. (Barc.), 74, 4, 127-130.

LANCASTER, F.W.; PINTO MOLINA, M. (2001)
Procesamiento de la información científica.
Buenos Aires. EB Publicaciones.

LASSO DE LA VEGA, J. (1980)
Técnicas de Investigación y Documentación. Normas y Ejercicios.
Madrid, Paraninfo.

LÓPEZ YEPES, J. (1989)
Fundamentos de información y documentación.
Madrid. Eudema.

LÓPEZ YEPES, J. et al (2002)
Manual de información y documentación

Madrid. Pirámide.

MARTÍN-MORENO, J.M. et al (1990)

Estrategias de búsqueda y manejo bibliográfico en Ciencias de la Salud.
Granada. Escuela Andaluza de Salud Pública.

- Unidad Temática 2: La Producción Científica y Fuentes de Información en las Especialidades Biosanitarias. (B)

MIJAILOV, A.I.; GUILIAREVSKII, R.S. (1974)

Curso Introductorio de Informática/Documentación.
Caracas, Instituto Venezolano de Producción.

PINTO MOLINA, M. (1989)

El resumen documental: recomendaciones para la confección de su referencia.
Cuadernos de Documentación de Cajas de Ahorros., 5, (10), 47-68.

QUESADA HERRERA, J. (1987)

Redacción y presentación del trabajo intelectual.
2ª ed. Madrid, Paraninfo.

ROMANO, D. (1982)

Elementos y técnicas del trabajo científico.
5ª. ed., Barcelona, Teide.

SIERRA BRAVO, R. (1986)

Tesis Doctorales y Trabajos de Investigación Científica. Metodología general de su elaboración y documentación.
Madrid, Paraninfo.

TERRADA, M.L.; PERIS BONET, R. (1988)

Lecciones de documentación médica.
Valencia. Universidad de Valencia.